

Факультет дошкільної освіти
Кафедра дошкільної педагогіки і психології

ЛОГОПЕДИЧНА РОБОТА З ДІТЬМИ РАНЬОГО ВІКУ

Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	вибіркова
Галузь знань	01 Освіта/ Педагогіка
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Освітньо-професійна програма	Дошкільна освіта та логопедія
Форма навчання	денна, заочна
Кількість кредитів	5

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент Марєєва Тетяна Вікторівна

E-mail: mareevatv@gnpu.edu.ua

Кількість часу на вивчення

	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кредитів	5	5
Лекційних занять	34	8
Практичних занять	34	6
Самостійна робота	82	132
Форма контролю	залік	залік

Представлений курс спрямовано на ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями раннього виявлення порушень мовлення та здійснення корекційно-розвивальної і логопедичної роботи з дітьми раннього віку.

Мета курсу – ознайомити студентів із особливостями раннього виявлення порушень мовлення та здійснення корекційно-розвивальної і логопедичної роботи з дітьми раннього віку.

Курс «Логопедична робота з дітьми раннього віку» використовує знання з таких дисциплін: «Педагогіка (дошкільна)», «Психологія раннього та дошкільного дитинства», «Діагностика мовленнєвих порушень дітей дошкільного віку», «Теорія та методика виховання дітей з вадами мовлення», «Основи логопедії з практикумом».

У результаті вивчення курсу студент набуває загальних і фахових компетентностей:

Загальні компетентності

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності

Спеціальні компетентності

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

КС-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

КС-21. Здатність до синтезу медико-біологічних та психолого-педагогічних знань про дизонтогенез, зокрема мовленнєві порушення у дітей раннього та дошкільного віку.

КС-22. Здатність до своєчасного виявлення та визначення логопедичних діагнозів дітей із порушеннями психофізичного розвитку.

КС-23. Здатність до організації та здійснення корекційної, освітньої, розвивальної та виховної роботи з дітьми, що мають порушення мовленнєвого розвитку з урахуванням структури їхнього дефекту, вікових та індивідуальних особливостей, вимог освітніх стандартів та програм

Після вивчення дисципліни в студентів мають бути сформовані такі **програмні результати навчання:**

ПР 1. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР 2. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР 3. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПР 4. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПР 5. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР 7. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР 8. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

ПР 10. Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

ПР 16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР 17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПР 19. Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.

ПР 20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

ПР 22. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

ПР 23. Розуміти і визначати етіологію, симптоматику, патогенез та методичні аспекти реалізації корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями мовленнєвого розвитку в закладі дошкільної освіти.

ПР 24. Використовувати комплекс логодіагностичних методик для визначення рівня сформованості мовленнєвих функцій та мовленнєвої діяльності у дітей раннього та дошкільного віку.

ПР 25. Здійснювати цілеспрямований добір методик і технологій для корекції психомоторного та мовленнєвого розвитку дітей із порушеннями мовлення; застосовувати методики і технології корекції та розвитку мовленнєвої діяльності за різних мовленнєвих порушень.

ПР 26. Здійснювати консультування законних представників дітей дошкільного віку з вадами мовлення щодо навчання, виховання, розвитку; здійснювати профілактичні заходи щодо попередження вторинних відхилень у розвитку дітей з мовленнєвими порушеннями.

ПР 29. Здійснювати планування корекційно-розвивальної роботи з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо її ефективності.

Методи викладання та навчання: словесні (пояснення, розповідь, бесіда), наочні (ілюстрування за допомогою презентації), практико-теоретичні (вправи, моделювання життєвих ситуацій); стимулювання навчальної діяльності (навчальної дискусії, опори на життєвий досвід здобувачів, розв'язання проблемних ситуацій, інформаційно-комунікаційні, дедуктивні); методи контролю і самоконтролю: усного контролю, письмового контролю, метод тестового контролю.

Організаційні та навчальні обов'язки студентів:

- Відвідувати лекції та практичні заняття, не пропускати їх без поважної причини;
- Готуватися до занять та виконувати завдання, передбачені в планах практичних занять;
- Брати участь у практичних заняттях під час обговорення теоретичних питань, виконання колективних та індивідуальних завдань, тестування тощо;
- Ставити запитання, цікавитися додатковими відомостями, сучасними науковими знаннями з предмета та консультуватися з викладачем;

- Аргументовано відстоювати власну думку з теми заняття, якщо вона не збігається з думкою викладача;
- Самостійно оволодівати теоретичним матеріалом окремих тем або питань за рекомендованою літературою, складати конспекти, таблиці, схеми, виконувати завдання різного рівня;
- Виконувати завдання тематичного контролю, брати участь у підсумковому тестуванні;
- У разі потреби отримувати додаткові консультації викладача за змістом навчальної дисципліни;
- У випадку незгоди з отриманою оцінкою мати право на перезарахування тем;
- Вчасно складати відповідні теми;
- Дотримуватися правил техніки безпеки й охорони праці.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Теми		Лекції		Практичні	
		д.ф.	з.ф.	д.ф.	з.ф.
1	Науково-теоретичні засади проблеми діагностики та корекції мовленнєвого розвитку дітей раннього віку	2		2	
2	Етапи та закономірності розвитку мовлення дитини в умовах онтогенезу та дизонтогенезу	2		2	
3	Логопедичне обстеження дітей раннього віку	6	2	4	2
4	Логопедична робота з дітьми раннього віку	2	2	2	
5	Логопедична робота з дітьми першого року життя	6	2	4	2
6	Зміст корекційно-логопедичної роботи з дітьми другого-третього років життя з дитячим церебральним паралічем	6	2	6	2
7	Методика корекційно-розвивальної роботи з дітьми третього року життя із затримкою мовленнєвого розвитку	6	2	6	2
8	Робота з батьками малюків з порушеннями мовлення та профілактика мовленнєвих порушень у дітей	2		2	
Всього годин		32	10	28	8

Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни і студентам пропонуються завдання репродуктивного, репродуктивно-творчого і творчого характеру.

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (критерії оцінювання та шкала оцінювання)

Відповідність шкал оцінювання та критеріїв визначення рівнів навчальних досягнень здобувачів освіти

Таблиця 1.

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS	Рівні навчальних досягнень студентів

90-100	A	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями
82-89	B	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження
74-81	C	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками
64-73	D	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками
60-63	E	Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижчим за середній
35-59	FX	Низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни
1-34	F	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни

Таблиця 2

**Розподіл балів у межах навчальної дисципліни
для здобувачів освіти денної форми навчання**

<i>Практичні, лабораторні заняття та самостійна робота до них</i>	<i>Модульний контроль</i>	<i>Форма семестрової атестації залік</i>
Максимальна кількість балів – 84	Максимальна кількість балів – 16	Максимальна кількість балів – 0
ПЗ №1-14	МК	
По 6 балів	16	

Таблиця 3

**Розподіл балів у межах навчальної дисципліни
для здобувачів освіти заочної форми навчання**

<i>Практичні заняття</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Модульний контроль</i>	<i>Форма семестрової атестації залік</i>
Максимальна кількість балів – 20	Максимальна кількість балів – 56	Максимальна кількість балів – 14	Максимальна кількість балів – 10
ПЗ №1-4	СР №1-8	МК №1	
По 5 балів	По 7 балів	14	10

Основна література

1. Логопедія : підручник / За ред. М. К. Шеремет. Вид. 5-те. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2018. 856 с.
2. Логопедія : підручник / За ред. М. К. Шеремет. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2010. 376 с.
3. Манько Н. В. Діагностика та корекція мовленнєвого розвитку дітей раннього віку : науково-методичний посібник. Київ : КНТ, 2008. 256 с.
4. Рібцун Ю.В. Мовленнєві намистинки для маленької дитинки : навчально-методичний посіб. Київ: Літера ЛТД, 2010. 160 с.